

Docentenhandleiding

Speurtocht door TwentseWelle voor groepen 5 tot en met 8: het verhaal van de vroegste geschiedenis tot nu!

Waar?

'De Rode Draad van Twente' is een speurtocht voor groepen van het Primair Onderwijs op twee niveaus: 5-6 en 7-8. De speurtocht vindt plaats in Het Grote Verhaal, de hoofdtentoonstelling van TwentseWelle. Die toont de geschiedenis van de prehistorie tot onze tijd. De belangrijke thema's in Het Grote Verhaal zijn IJstijd; Jagers en verzamelaars; Landbouw; Industrie; Innovatie. Het is een universeel verhaal met Twents 'materiaal'. Ook de eeuwige wisselwerking tussen natuur en mens komt in dit verhaal aan bod. Met veel indrukwekkende voorwerpen, leerzame spelletjes en boeiende filmpjes is Het Grote Verhaal heel aantrekkelijk voor kinderen.

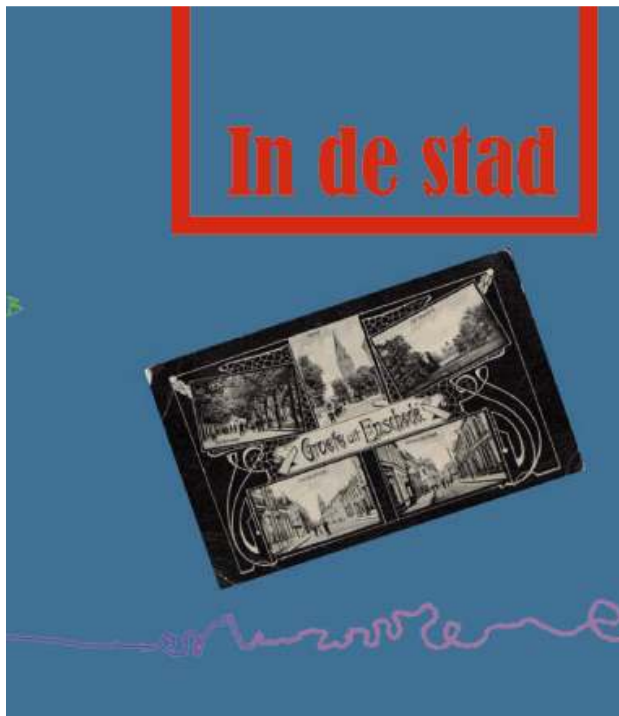
Wat?

Om de kinderen een houvast te geven bij hun tocht door dit veelomvattende verhaal, is 'De Rode Draad van Twente' ontwikkeld. Met behulp van een plattegrond en opdrachtkaarten vinden de leerlingen hun weg door de tentoonstelling. Het uiteindelijke resultaat is een boekwerkje met allerlei weetjes over de geschiedenis van Twente. Dat kan in de klas worden (voor)gelezen en als naslagwerk in de boekenkast worden bewaard. Het gehele museumbezoek duurt ongeveer vijf kwartier.

Hoe?

Groepjes leerlingen krijgen een 'koffertje' mee met opdrachtkaarten. Door de plattegrond te volgen zien ze de leukste en belangrijkste tentoonstellingsonderdelen. Bij drie van die onderdelen doen ze een opdracht. Elk groepje heeft andere opdrachtkaarten. De leraar heeft bij binnenkomst een tas gekregen met daarin de overige delen van het boekje 'De Rode Draad van Twente'. Op school

worden de hoofdstukken en de opdrachtkaarten op volgorde gelegd. Splitpennen door de perforaties en het boek, boordevol informatie over de geschiedenis van mens en dier in Twente, is klaar!

Toen kwam de stoommachine. Een geweldige uitvinding! Een stoommachine kon wel honderd wielgetouwen laten werven. Een schip met een stoommachine als motor kon veel sneller varen dan een zeilschip. En toen ze wielen onder een stoommachine zetten en er wagons achter hing, was ook nog de stoomtrein uitgevonden.

Nu veranderde er heel veel in Twente. Met het stoomschip kon je snel naar Amerika varen om katoenbalen op te halen. Met de stoomtrein werd de katoen in razende vaart naar Twente gebracht. En daar waren steeds meer fabrieken, waar niet meer van linnen, maar van katoen mooie stoffen werden geweven. In iedere fabriek stond een stoommachine die alle machines aandreef. Er waren ook arbeiders nodig in de fabrieken. En die kwamen er. Er kwamen zoveel fabrieken en zoveel arbeiders, dat de Twentse dorpen en steden op een enorm groeiden.

Heel veel boeren die genoeg hadden van de armoede op de boerderij kwamen naar de stad. Ze gingen er met hun hele gezin in een klein huisje wonen. Vader, moeder en de oudere kinderen werkten in de fabriek. Ze moesten lange dagen werken voor weinig geld. En het was niet bepaald fijn in de fabriek: veel te warm, heel veel lawaai en de machines waren gevaarlijk. Maar ze wisten in ieder geval zeker dat ze te eten hadden.

Titelblad en tekstblad van één van de hoofdstukken uit het boek voor groep 7 en 8.

Wingerde werden kinderen het als volwassenen aan het werk gezet.

Kinderen werkten mee op de boerderij en in het huishouden.

Alleen rijke kinderen gingen naar school.

Ook naar de fabrieken liepen arme kinderen dan werken, 6 dagen in de week en wel 12 uur per dag.

Kinderarbeid werd in 1874 verboden, maar dat werd niet goed gecontroleerd. Pas in 1901 verdween kinderarbeid in Nederland toen de leerplichtwet kwam. Kinderen moesten toen naar school.

VRAAG Wat voor werk deden ze?

1. op het land werken
2. in de fabriek werken
3. jute zakken maken
4. thuis naaien
5. vilt bewerken

OPDRACHT Draai je blaadje om en maak de opdracht.

Vol het juiste cijfer op de plaatjes in.

Een van de opdrachtkaarten voor groep 7 en 8, voor- en achterkant

Het programma stap voor stap

Vorbereiding op school

Het is van belang dat de leerlingen over de volgende zaken geïnformeerd zijn:

- De thematiek van het museum
- Ze gaan rond in kleine groepjes
- Ieder groepje heeft 3 opdrachten
- Ieder groepje heeft andere opdrachten
- Ze moeten hun opdrachtkaarten goed en netjes invullen omdat ze in een boek komen.
- Ze zoeken zelf hun weg met een plattegrond waarop staat aangegeven waar ze hun opdrachten moeten doen, maar ook welke andere dingen leuk zijn om te doen.

U dient op school de leerlingen al in te delen in 9 groepjes.

Aankomst

Bij binnenkomst in de entreehal wordt u opgewacht door een van onze gastenbegeleiders. U kunt bij aankomst afrekenen (2,- per leerling + 10,- programmatoeslag per groep, begeleiders gratis).

Wanneer u voor tien uur komt, vragen wij u bij vertrek af te rekenen. De leerlingen kunnen hun jassen ophangen in de garderobe. Daar bevinden zich ook toiletten. De gastenbegeleider neemt de groep mee om een korte inleiding te houden en de materialen uit te delen.

Opstarten

De gastenbegeleider legt het programma uit en geeft ieder groepje een koffertje met een plattegrond, een potlood en drie opdrachtkaarten. De leraar krijgt de tas met de voor- en achterkant van het boekje, de hoofdstukken, de antwoorden op de opdrachten en enkele splitpennen. De gastenbegeleider brengt de groep naar het beginpunt. De leerlingen gaan aan de slag.

De route

De groepjes volgen hun route door de tentoonstelling. De plattegrond geeft telkens aan welke 'highlights' kunnen worden bekeken. Zo komen ze reusachtige ijstijdzoogdieren tegen, bekijken ze een fascinerende film over de wereld van de jagers en verzamelaars, doen ze de steentijdquiz, lopen ze door het duistere lős hoës, draaien ze aan het energie-rad en bekijken ze de stoommachine. Ook de plek van de opdrachten staat op de plattegrond aangegeven. Bij zo'n plek aangekomen pakken ze de bijbehorende opdrachtkaart (te herkennen aan een symbool). Om de opdracht te doen moeten de leerlingen bijvoorbeeld objecten bekijken in een lade of vitrine of informatie opzoeken in touch-screens of andere interactieve presentaties.

Afronding in het museum

De leerlingen hebben circa een uur om hun route te lopen. Na dat uur verzamelen ze zich op de door de gastenbegeleiders aangegeven plek. De opdrachtkaarten gaan in de tas met de overige delen van het boek. De gastenbegeleider wijst of brengt de groep terug naar de entreehal.

Afronding op school

Op school worden de ingevulde antwoorden op de opdrachtkaarten nagekeken met behulp van de bijbehorende antwoordenkaart. Vervolgens worden, met behulp van de gekleurde draad onderaan de pagina's, de hoofdstukken en de opdrachtkaarten op volgorde gelegd. Onderaan de hoofdstukken en opdrachtkaarten die bij elkaar horen loopt steeds dezelfde kleur draad. Ook staat er op iedere opdrachtkaart rechtsboven een symbool dat tevens op de bijbehorende hoofdstukpagina staat. Als alles op volgorde ligt, kunnen de splitpennen door de perforaties worden gestoken. Het boekje 'De Rode Draad van Twente' kan vervolgens worden (voor)gelezen. Daarna kan het nog lange tijd dienst doen als naslagwerkje over de geschiedenis van Twente.